

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра хірургічної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

вересня 2025 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ
З ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Факультет, стоматологічний, 5 курс

Навчальна дисципліна

«Обґрунтування методик оперативних втручань, що застосовуються в хірургічній стоматології та щелепно-лицевій хірургії»

Затверджено:

Засіданням кафедри хірургічної стоматології

Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Анатолій ГУЛЮК

Розробники:

к.мед.н. доц. Пасечник А.М.

к.мед.н., доц Пасечник О.В.

ас. Куйтуклу М.Д.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема: «Обґрунтування методик оперативних втручань, що застосовуються в хірургічній стоматології та щелепно-лицевій хірургії»

Метою вивчення вибіркової дисципліни є глибоке оволодіння дисципліною для здобуття та поглибленні знань, вмінь, навичок, для розв'язання комплексу завдань з цієї дисципліни.

Основні поняття:

Обладнання: Муляжі, хірургічний інструментарій, мультимедійний проектор, череп, схеми.

План:

1. Організаційні заходи.

2. Контроль опорного рівня знань.

3. Питання для перевірки базових знань.

Назвати основні частини і топографію верхньої щелепи.

Назвати клінічну анатомію нижньої щелепи.

Назвати повітроносні пазухи і дати їх топографію.

4. Обговорення теоретичних питань

1) Навколоносові пазухи (лат. sinus paranasales) — повітроносні порожнини в кістках черепа, які сполучені з порожниною носа.

2) Нижньощелепний канал - це місце проходження третьої гілки трійчастого нерва. Починається нижнещелепним отвором, а закінчується ментальним отвором.

3) Лицевий нерв (лат. nervus facialis) — VII пара черепно-мозкових нервів. Складається з 5 гілок.

5. Формування професійних вмінь, навичок

1. Дослідити крилопіднебінну ямку, 5 з'єднань її з різними регіонами верхньої щелепи.

2. Знайти foramen rotundum і foramen ovale, як місце виходу з мозкового черепа другої та третьої гілок трійчастого нерву.

3. Дослідити ментальний отвір місця його розташування.

Матеріали для контролю

1. Верхня щелепа складається:

а) Тіло та 2 відростки;

б) Тіло та 3 відростки;

в) Тіло та хвостик;

г) Тіло та джгутик;

2. Вилицева кістка має:

а) 2 поверхні та 3 відростки;

б) 3 поверхні та 2 відростки;

в) 3 поверхні, відросток та перешийок;

г) жодна з відповідей не є вірною;

3. Жувальна бугристість знаходиться на :

- а) внутрішній поверхні гілки нижньої щелепи;
- б) зовнішній поверхні гілки нижньої щелепи;
- в) по центру внутрішньої поверхні нижньої щелепи;
- г) по центру зовнішньої поверхні нижньої щелепи;

4. Крилоподібна ямка знаходиться на:

- а) зовнішній поверхні гілки нижньої щелепи;
- б) внутрішній поверхні гілки нижньої щелепи;
- в) шийки суглобного відростку;
- г) вінцевий відросток;

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.С. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г. Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.
4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков,Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. :ВСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

1. Odell's Clinical Problem Solving in Dentistry / A. Banerjee, S. Thavaraj; Elsevir Limited, fourth edition, 2020.-448 p.
4. Atlas of Implant Dentistry and Tooth-Preserving Surgery: Prevention and Management of Complications / Z. Stajcic. - Springer, 2019.-352 p.
6. Surgical and Radiologic Anatomy of Oral / L. Al-Faraje.- Implantology Quintessence Publishing Co,2019.-401 p.
7. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.
8. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.

Практичне заняття № 2

Тема: Іннервація верхньої та нижньої щелепи

Мета: вивчити особливості іннервації щелепно-лицевої ділянки.

План:

1.Організаційні заходи.

2.Контроль опорного рівня знань.

Обладнання: Муляжі, хірургічний інструментарій, мультимедійний проектор

3.Питання для перевірки базових знань.

Завдання для опрацювання теоретичного матеріалу:

1.Вегетативні ганглії трійчастого нерва:

- війковий;
- крилопіднебінний;
- піднижньощелепний;
- під'язичний;
- вушний.

2.Нерви, що іннервують щелепно-лицеву ділянку:

- V пара трійчастий
- VII пара лицевий
- IX язиковий

-Х блукаючий

-ХІІ під'язиковий

3.Трійчастий нерв є змішаним. Складається з чутливих та моторних волокон.

План практичного заняття:

5.Формування професійних вмінь, навичок

1. Вивчити анатомію трійчастого нерва.
2. Вивчити гілки другої пари трійчастого нерва.
3. Вивчити гілки третьої пари трійчастого нерва.

Тестові завдання для самоконтролю на практичному занятті:

1.Трійчастий нерв є:

- а)змішаним;
- б)чутливим;
- в)моторним;

2.З якою гілкою трійчастого нерва має зв'язок крилопіднебінний ганглії?

- а) другою;
- б) третьою;
- в) першою;

3.Верхньощелепний нерв виходить з порожнини черепа через:

- а) круглий отвір;
- б) шилососкоподібний отвір;
- в) овальний отвір

Список рекомендованої літератури:

Основна:

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.С. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г., Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.

4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков,Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. :ВСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

1. Odell's Clinical Problem Solving in Dentistry / A. Banerjee, S. Thavaraj; Elsevir Limited, fourth edition, 2020.-448 p.

4. Atlas of Implant Dentistry and Tooth-Preserving Surgery: Prevention and Management of Complications / Z. Stajcic. - Springer, 2019.-352 p.

6. Surgical and Radiologic Anatomy of Oral / L. Al-Faraje.- Implantology Quintessence Publishing Co,2019.-401 p.

7. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.

8. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.

Тема: Велика гусяча лапка

Мета: Вивчити анатомію та топографію великої гусячої лапки.

Обладнання: Муляжі, хірургічний інструментарій, мультиплікаційний проектор

План практичного заняття:

5.Формування професійних вмінь, навичок

1. Вивчити анатомію трійчастого нерва.
2. Вивчити гілки другої пари трійчастого нерва.
3. Вивчити гілки третьої пари трійчастого нерва.

1. Лицевий нерв. VII пара лицевих нервів, є моторним нервом, що іннервує м'язи мимічні м'язи лица, м'язи зведення черепа, м'язу стремені, підшкірну м'язу шиї, шилопід'язичну м'яз, заднє черевце двочервонного м'язу.
2. Нерв несе смакові (для язика) і секреторні волокна для слинних залоз дна порожнини рота.
3. Велика гусяча лапка -це радіально-розходжующійся в навколувшній залозі гілки лицевого нерва. Це: скронева, вилицева, щічна, маргінальна гілка нижньої щелепи і шийна гілка.
4. Лицевий нерв анастомозує з іншими нервами. Наприклад: вилицевим, щічним, підорбітальним, язичним та підборідковим.

Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

- 1.Вивчити анатомію великої гусячої лапки.
- 2.Вивчити кровообіг великої гусячої лапки.

Тестові завдання для самоконтролю на практичному занятті:

- 1.Велика гусяча лапка складається з таких гілок: а) скронева, вилицева, щічна, крайова і шийна.
б) вилицева, верхньо-щелепна, очна і вушна.
в) щічна, верхньо- та нижньо- щелепна та вушна.
- 2.Велика гусяча лапка проходить крізь: а) навколувшну слинну залозу;
б) через під'язичну слину залозу;
в) через піднижнещелепну слинну залозу

Список рекомендованої літератури:

Основна:

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.С. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г., Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.
4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков,Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. :ВСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

1. Odell's Clinical Problem Solving in Dentistry / A. Banerjee, S. Thavaraj; Elsevir Limited, fourth edition, 2020.-448 p.

4. Atlas of Implant Dentistry and Tooth-Preserving Surgery: Prevention and Management of Complications / Z. Stajcic. - Springer, 2019.-352 p.
6. Surgical and Radiologic Anatomy of Oral / L. Al-Faraje.- Implantology Quintessence Publishing Co,2019.-401 p.
7. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.
8. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.

Практичне заняття № 4

Тема: Кровообіг обличчя та порожнини рота

Мета: вивчити особливості кровообігу обличчя та порожнини рота.

Обладнання: Муляжі, хірургічний інструментарій, мультиплікаційний проектор

План практичного заняття:

Завдання для опрацювання теоретичного матеріалу:

Язикова артерія (лат. а. lingualis) — кровonosна судина, що відходить від зовнішньої сонної артерії на рівні великих рогів під'язикової кістки.

Кровообіг – це рух крові по судинах за рахунок рушійної роботи серця або пульсуючих судин.

Пирогова трикутник - місце вибору для перев'язки язикової артерії.

Лицева вена впадає в внутрішню яремну вену.

Теоретичні питання:

Кровообіг обличчя. Назвати магістральні судини обличчя.

Кровообіг органів порожнини рота. Вказати особливості кровообігу порожнини рота
Особливості кровообігу верхньої та нижньої щелеп.

Назвати особливості кровообігу верхньої та нижньої щелепи. Вказати магістральні судини верхньої та нижньої щелепи.

Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

1Знайти крилоподібне венозне сплетіння, що знаходиться в підскроневій ямці.

2Вивчити трикутник Пирогова з перев'язкою язикової артерії.

3Знайти біфуркацію загальної сонної артерії, що поділяється на зовнішню і внутрішню.

Тестові завдання для самоконтролю на практичному занятті:

1Межі трикутника Пирогова:

а) задній край щелепно-під'язикового м'яза заднім черевцем двочеревцевого м'яза, стволом під'язикового нерва;

б) передній край щелепно-під'язикового м'яза заднім черевцем двочеревцевої м'язи, лицевої артерії;

в) заднім краєм щелепно-під'язикового м'яза, переднім черевцем двочеревцевого м'яза, стволом під'язикового нерва;

- г) між ніжками двочеревцевого м'яза.
1 Нижня альвеолярна артерія є гілкою:
а) верхньощелепної артерією;
б) лицевої артерії;
в) поверхневої скроневої артерії;
г) язикової артерії.

2. Кутова артерія є гілкою:
а) лицевої артерії;
б) верхньощелепної артерії;
в) поверхневої скроневої артерії;
г) язикової артерії.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.Є. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г., Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.
4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков, Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

1. Odell's Clinical Problem Solving in Dentistry / A. Banerjee, S. Thavaraj; Elsevir Limited, fourth edition, 2020.-448 p.
4. Atlas of Implant Dentistry and Tooth-Preserving Surgery: Prevention and Management of Complications / Z. Stajcic. - Springer, 2019.-352 p.
6. Surgical and Radiologic Anatomy of Oral / L. Al-Faraje.- Implantology Quintessence Publishing Co,2019.-401 p.
7. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.
8. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.

Практичне заняття № 5

Тема: М'язи та фасції щелепно-лицевої ділянки

Мета: Вивчити анатомію та топографію м'язів та фасцій щелепно-лицевої ділянки.

Обладнання: Муляжі, хірургічний інструментарій, мультимедійний проектор

План практичного заняття:

Завдання для опрацювання теоретичного матеріалу:

1 Жувальними м'язами звуться ті м'язи, котрі кріпляться до нижньої щелепи і можуть зміщати

її догори і донизу з різною силою.

2Мімічні м'язи відповідні за емоції.

3Фасція підтримує, стабілізує, оточує й відокремлює м'язи та інші внутрішні органи. Наприклад, скронева фасція відокремлює скроневиий м'яз. Між фасціями знаходиться жирова тканина.

Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

1. Вивчити анатомію жувального м'яза.
2. Вивчити анатомію щелепно-під'язичного м'яза.
3. Розглянути м'язи, що піднімають нижню щелепу.

Зробити класифікацію жувальних м'язів щелепно-лицевої ділянки. Назвати міста прикріплення м'язів.

Назвати основні фасції щелепно-лицевої ділянки. Вказати між якими фасціями розташована клітковина.

Вивчити кровообіг у м'язах.. Вказати магістральні суди щелепно-лицевої ділянки

Вивчити інервацію м'язів.. Вказати магістральні нерви щелепно-лицевої ділянки.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.Є. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г., Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.

4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков,Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. :ВСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

1. Odell's Clinical Problem Solving in Dentistry / A. Banerjee, S. Thavaraj; Elsevir Limited, fourth edition, 2020.-448 p.

4. Atlas of Implant Dentistry and Tooth-Preserving Surgery: Prevention and Management of Complications / Z. Stajcic. - Springer, 2019.-352 p.

6. Surgical and Radiologic Anatomy of Oral / L. Al-Faraje.- Implantology Quintessence Publishing Co,2019.-401 p.

7. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.

8. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.

Практичне заняття № 6

Тема: Підорбітальний клітковинний простір

Мета: вивчити анатомію та топографію підорбітального клітковинного простору.

Обладнання: Муляжі, хірургічний інструментарій, мультиплікаційний проектор

Завдання для опрацювання теоретичного матеріалу:

Підочна ділянка включає тканини розташовані по передній стінці верхньощелепної кістки.

Межі цієї області: зверху-нижній край очниці, знизу- альвеолярний відросток верхньої щелепи, ззовні-виллицева кістка (вилочнощелепний шов).

Між рядами мімічних м'язів лежать клітковинні прошарки.

Одонтогенне запалення частіше розповсюджується від верхнього ікла і верхнього премоляра. Іноді від бокового резця або другого премоляра.

Межі підочної ділянки. Назвати межі підочного клітковинного простору

Клітковинні простори щелепно-лищевої ділянки. Вказати фасції щелепно-лищевої ділянки.

Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

- 1 Вивчити фасції щелепно-лищевої ділянки.
- 2 Розглянути різні ділянки щелепно-лищевої області.
- 3 Розглянути підглазничний клітковий простір.

Тестові завдання для самоконтролю на практичному занятті:

1 Межі підочної ділянки:

- а) зверху-нижній край очниці, знизу-альвеолярний відросток верхньої щелепи, ззовні-вилічна кістка (виліщелепний шов), у середині-бокова межа носа.
- б) зверху-нижній край очниці, знизу-альвеолярний відросток верхньої щелепи, ззовні-вилічна кістка (виліщелепний шов).
- в) ззовні-жувальний м'яз, зверху-нижня повіка, знизу-зуби верхньої щелепи, у середині-носогубна складка.
- г) ззовні-жувальний м'яз, зверху-нижня повіка, знизу-зуби верхньої щелепи.

2. На шії розрізняють такі фасції (по В.Н. Шевкуненко):

- а) поверхнева (*fascia colli superficialis*); поверхневий листок особистої фасції шії (*lamina superficialis*); глибокий листок особистої фасції шії (*lamina profunda*); внутрішня фасція (*fascia endocervicalis*); предхребетна фасція (*fascia prevertebralis*).
- б) поверхнева (*fascia colli superficialis*); поверхневий листок особистої фасції шії (*lamina superficialis*);
- в) глибокий листок особистої фасції шії (*lamina profunda*); внутрішня фасція (*fascia endocervicalis*); предхребетна фасція (*fascia prevertebralis*);
- г) поверхнева (*fascia colli superficialis*); поверхневий листок особистої фасції шії (*lamina superficialis*); глибокий листок особистої фасції шії (*lamina profunda*); внутрішня фасція (*fascia endocervicalis*); предглоткова фасція (*pharyngis Malignant profunda*).

Список рекомендованої літератури:

Основна:

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.Є. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г., Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.

4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков,Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. :БСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

1. Odell's Clinical Problem Solving in Dentistry / A. Banerjee, S. Thavaraj; Elsevir Limited, fourth edition, 2020.-448 p.

4. Atlas of Implant Dentistry and Tooth-Preserving Surgery: Prevention and Management of Complications / Z. Stajcic. - Springer, 2019.-352 p.

6. Surgical and Radiologic Anatomy of Oral / L. Al-Faraje.- Implantology Quintessence Publishing Co,2019.-401 p.

7. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.

8. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.

Практичне заняття № 7

Тема: Клітковинний простір щічної ділянки

Мета: вивчити анатомію та топографію щічної ділянки.

Обладнання: Муляжі, хірургічний інструментарій, мультимедіаційний проектор

План практичного заняття:

Завдання для опрацювання теоретичного матеріалу:

Межами щічної ділянки є: зверху-нижня межа скулової ділянки. Знизу-нижній край нижньої щелепи. Позаду-передній край жувального м'язу. Попереду-підглазнична, губна та підборідна ділянка.

Між рядами мімічних м'язів лежать клітковинні прошарки.

Одонтогенне запалення частіше розповсюджується від премолярів і молярів верхньої щелепи. Іноді від гайморової пазухи.

1.Клітковинні простори щелепно-лицевої ділянки. Вказати фасції щелепно-лицевої ділянки.

2. Межі щічного простору. Назвати межі щічного клітковинного простору.

3.Одонтогенні шляхи розповсюдження інфекції. Перелічити одонтогенні шляхи розповсюдження інфекції.

Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

1Вивчити топографію щічної ділянки.

2Вивчити клінічну анатомію та топографію фасцій щелепно-лицевої ділянки.

3Розглянути локалізацію комка Біша.

Тестові завдання для самоконтролю на практичному занятті:

1,Межі щічної ділянки:

а) зверху-нижня межа скулової ділянки. Знизу-нижній край нижньої щелепи. Позаду-передній край жувального м'язу. Попереду-підглазнична, губна та підборідна ділянка.

б) зверху-нижній край очниці, знизу-альвеолярний паросток верхньої щелепи, ззовні-скулова кістка (скулощелепний шов), у середині-бокова межа носа.

в) підборіддя та передні черевця двочеревневих м'язів правої та лівої сторін.

2На шиї розрізняють такі фасції (по В.Н. Шевкуненко):

а) поверхнева (fascia colli superficialis); поверхневий листок особистої фасції шиї (lamina superficialis); глибокий листок особистої фасції шиї (lamina profunda); внутрішня фасція (fascia endocervicalis); предхребетна фасція (fascia prevertebralis).

б) поверхнева (fascia colli superficialis); поверхневий листок особистої фасції шиї (lamina

superficialis);

в) глибокий листок особистої фасції шиї (lamina profunda); внутрішня фасція (fascia endocervicalis); предхребетна фасція (fascia prevertebralis);

г) поверхнева (fascia colli superficialis); поверхневий листок особистої фасції шиї (lamina superficialis); глибокий листок особистої фасції шиї (lamina profunda); внутрішня фасція (fascia endocervicalis); предглоткова фасція (pharyngis Malignant profunda).

Список рекомендованої літератури:

Основна:

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.Є. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г., Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.

4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков,Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. :ВСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

1. Odell's Clinical Problem Solving in Dentistry / A. Banerjee, S. Thavaraj; Elsevir Limited, fourth edition, 2020.-448 p.

4. Atlas of Implant Dentistry and Tooth-Preserving Surgery: Prevention and Management of Complications / Z. Stajcic. - Springer, 2019.-352 p.

6. Surgical and Radiologic Anatomy of Oral / L. Al-Faraje.- Implantology Quintessence Publishing Co,2019.-401 p.

7. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.

8. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.

Практичне заняття № 8

Тема: Піднижньощелепний клітковинний простір

Мета: вивчити клітковинні простори щелепно-лицевої ділянки та шиї. Вивчити анатомію та топографію клітковинних просторів щелепно-лицевої ділянки і шиї.

Обладнання: Муляжі, хірургічний інструментарій, мультиплікаційний проектор

Практичні завдання:

1. Завдання для опрацювання теоретичного матеріалу:

1. Піднижньощелепний трикутник (простір) розташований між тілом нижньої щелепи та переднім і заднім червцем двочеревневого м'яза. Згори цей простір вкриває глибокий листок власної фасції шиї.

2. Клітковинні фасції шиї-це 5 фасцій по В.Н. Шевкуненко.

3.Фасція підтримує, стабілізує, оточує й відокремлює м'язи та інші внутрішні органи.

4. клітковинні простори щелепно-лицевої ділянки.

5.Назвати межі піднижньощелепного клітковинного простору.

6.Клітковинні простори шиї. Вказати фасції шиї.

Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

1Вивчити фасції шиї.

2Розглянути клітковинні простори щелепно-лицевої ділянки.

3Розглянути піднижньощелепний клітковинний простір.

Тестові завдання для самоконтролю на практичному занятті:

Піднижнещелепний клітковий простір має межу:

- а) тіло нижньої щелепи, переднє та заднє черво;
- б) підборіддя та передні черевця двочеревневих м'язів правої та лівої сторін.

2. На шиї розрізняють такі фасції (по В.Н. Шевкуненко):

а) поверхнева (*fascia colli superficialis*); поверхневий листок особистої фасції шиї (*lamina superficialis*); глибокий листок особистої фасції шиї (*lamina profunda*); внутрішня фасція (*fascia endocervicalis*); предхребетна фасція (*fascia prevertebralis*).

б) поверхнева (*fascia colli superficialis*); поверхневий листок особистої фасції шиї (*lamina superficialis*);

в) глибокий листок особистої фасції шиї (*lamina profunda*); внутрішня фасція (*fascia endocervicalis*); предхребетна фасція (*fascia prevertebralis*);

г) поверхнева (*fascia colli superficialis*); поверхневий листок особистої фасції шиї (*lamina superficialis*); глибокий листок особистої фасції шиї (*lamina profunda*); внутрішня фасція (*fascia endocervicalis*); предглоткова фасція (*pharyngis Malignant profunda*).

Список рекомендованої літератури:

Основна:

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.Є. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г., Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.

4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков, Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

1. Odell's Clinical Problem Solving in Dentistry / A. Banerjee, S. Thavaraj; Elsevir Limited, fourth edition, 2020.-448 p.

4. Atlas of Implant Dentistry and Tooth-Preserving Surgery: Prevention and Management of Complications / Z. Stajcic. - Springer, 2019.-352 p.

6. Surgical and Radiologic Anatomy of Oral / L. Al-Faraje.- Implantology Quintessence Publishing Co,2019.-401 p.

7. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.

8. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.